
İÇ MEKANDA SINIR ÖĞELERİ

Öğr. Gör. Dr. Funda KURAK AÇICI

© Copyright 2015

Bu kitabın, basım, yayın ve satış hakları Akademisyen Kitabevi A.Ş.'ne aittir. Anılan kuruluşun izni alınmadan kitabın tümü ya da bölümleri mekanik, elektronik, fotokopi, manyetik kağıt ve/veya başka yöntemlerle çoğaltılamaz, basılamaz, dağıtılamaz. Tablo, şekil ve grafikler izin alınmadan, ticari amaçlı kullanılamaz. Bu kitap T.C. Kültür Bakanlığı bandrolü ile satılmaktadır.

ISBN

978-605-9942-54-6

Kitap Adı

İç Mekanda Sınır Ögeleri

Yazar

Öğr. Gör. Dr. Funda KURAK AÇICI

Yayın Koordinatörü

Yasin Dilmen

Sayfa ve Kapak Tasarımı

Akademisyen Dizgi Ünitesi

Yayıncı Sertifika No

25465

Baskı ve Cilt

Sonçağ Matbaacılık

Bisac Code

ARC007000

DOI

10.37609/akya.455

GENEL DAĞITIM

Akademisyen Kitabevi A.Ş.

Halk Sokak 5 / A

Yenişehir / Ankara

Tel: 0312 431 16 33

siparis@akademisyen.com

www.akademisyen.com

En değerli varlığım olan; oğluma...

İÇİNDEKİLER

Önsöz	vii
1. GİRİŞ	1
2. MEKAN ÖRGÜTLENMESİ	2
2.1. Mekanın Tanımı ve Çeşitleri	3
2.2. Mekan Örgütlenmesinin Tanımı ve Örgütlenmede Etkili Olan Parametreler	7
2.2.1. Mekan Bileşen ve Öğeleri	9
2.2.2. Mekan Bileşen ve Öğelerinin Mekanda Aldığı Farklı Roller	10
2.3. Mekan Sınırlayıcıları	11
2.3.1. Mekan Sınırlayıcısı Olarak Renk ve Doku	12
2.3.2. Sınırlayıcı Olarak Kullanılan Mekan Bileşenleri	16
2.3.2.1. Döşeme	16
2.3.2.2. Duvar	25
2.3.2.3. Kolon	30
2.3.2.4. Kiriş	34
2.3.2.5. Merdiven	36
2.3.2.6. Pencere	39
2.3.2.7. Kapı	46
2.3.3. Sınırlayıcı Olarak Kullanılan Mekan Öğeleri	50
2.3.3.1. Donatılar (Mobilyalar)	50
2.3.3.2. Aksesuarlar (Bitkiler, Aydınlatma Öğeleri)	54
3. ÖĞRENCİ ÇALIŞMALARI İLE MEKAN BİLEŞEN VE ÖĞELERİ	59
3.1. Mekan Bileşen ve Öğelerinin Örnekler Üzerinden Değerlendirilmesi	60
3.1.1. Öğrenci Çalışmalarıyla Mekan Bileşenleri	60
3.1.1.1. Döşeme ile Sınır Etkisi	60
3.1.1.1.1. Döşeme ile İç Mekanlarda Oluşturulan Sınırların Değerlendirilmesi	63

3.1.1.2. Duvar ile Sınır Etkisi	64
3.1.1.2.1. Duvar ile İç Mekanlarda Oluşturulan Sınırların Değerlendirilmesi	67
3.1.1.3. Kolon ile Sınır Etkisi	68
3.1.1.3.1. Kolon ile İç Mekanlarda Oluşturulan Sınırların Değerlendirilmesi	71
3.1.1.4. Kiriş ile Sınır Etkisi	72
3.1.1.4.1. Kiriş ile İç Mekanlarda Oluşturulan Sınırların Değerlendirilmesi	75
3.1.1.5. Merdiven ile Sınır Etkisi	76
3.1.1.5.1. Merdiven ile İç Mekanlarda Oluşturulan Sınırların Değerlendirilmesi	80
3.1.1.6. Pencere ile Sınır Etkisi	81
3.1.1.6.1. Pencere ile İç Mekanlarda Oluşturulan Sınırların Değerlendirilmesi	84
3.1.1.7. Kapı ile Sınır Etkisi	85
3.1.1.7.1. Kapı ile İç Mekanlarda Oluşturulan Sınırların Değerlendirilmesi	87
3.1.2. Öğrenci Çalışmalarıyla Mekan Öğeleri	88
3.1.2.1. Donatı/Mobilya ile Sınır Etkisi	88
3.1.2.2. Bitkiler ile Sınır Etkisi	91
3.1.2.2.1. Bitki ile İç Mekanlarda Oluşturulan Sınırların Değerlendirilmesi	92
3.1.2.3. Aydınlatma ile Sınır Etkisi	93
3.1.2.3.1. Bitki ile İç Mekanlarda Oluşturulan Sınırların Değerlendirilmesi	95
Sonsöz	97
Kaynaklar	99

ÖNSÖZ

*Her bakan için farklı bir göz,
her deneyimleyen için farkı bir söz,
ardından anılan hatıralarla yaşayan mekan....*

Geçmiş tarihlerden günümüze kadar insan kendi için, korunma, barınma, kendini güvende hissetme gibi yaşamak için en temel ihtiyaçlarını karşılayabilmek adına boşluklar seçmiş, belirlemiş, yaratmıştır. Önceleri barınmak temelinde olan bu boşluklar zamanla kendi kişisel mekanlarını yaratma amacıyla farklılaşmıştır. Artık mekan bir prestij haline gelmiş, insanın sosyal statüsünü belirleyen en önemli araç olmuştur. Aslında bu aşamada önemli bir etken de mekanı oluşturan en temel öğeler olan örgütlenmede etkin mobilya ve eşyalardır.

Yaşama mekanları da çeşitlenmiştir; en temel ihtiyaçların karşılandığı günümüz konutlarının yanı sıra, günün büyük bölümünün geçtiği çalışma alanları olan ofisler, eğitim alınan okullar-dershaneler-üniversiteler, yeme-içme ihtiyacının karşılandığı, kafeler-barlar-restoranlar, hastalık tedavi ihtiyaçlarının karşılandığı, klinikler-muayenehaneler-hastaneler, alışveriş ihtiyacının karşılandığı, marketler-butikler-mağazalar ve sosyal mekanlar olan sinema, müze, sergi salonları, oteller, spor salonları... gibi bir çok mekan hayatımızın içinde bulunmaktadır.

Mekan, özellikle de iç mekan bazında hayatımızın içinde devamlı var olan, özel kullanım alanlarına hizmet eden nitelikli boşluktur. Bu boşluklar içerisinde, her mekan için farklı işlevlere olanak sağlayan örgütlenme ile ve bu örgütlenmeyi destekleyen sabit-hareketli donatı-mobilya ile var olmaktadır.

Mekan, bu kadar özel ve önemli iken bu mekana hayat veren mekanın en temel öğeleri olan sınır öğelerinden bahsetmek durumundayız. Sınır öğeleri; mekan örgütlenmesinde etkin olan mekan bileşen ve öğeleri ile bilmeden-istmeden bile mekanı sınırlamaktadır. Mekanın sınırlanması ile mekan daha nitelikli bir çok amaca imkan veren örgütlenmeyi destekleyerek insan için nitelikli alanlar oluşturmaktadır.

Bu kitap, 2006 yılında Prof. Dr. İlkey ÖZDEMİR danışmanlığında tamamlanan yüksek lisans tez çalışmam olan “İç Mekanda Sınır Öğeleri: Post Modern ve Minimalist Mekanlar” başlığının literatür çalışması kısmının ele alınması ile oluşturulmuştur.

2007-2008 döneminden beri “İç Mekanda Sınır Öğeleri” adı ile 3. Sınıf Güz döneminde tarafımdan verilen seçmeli ders ile tezimin literatür kısmını anlatmaktayım. Öğrenciler tarafından çok verimli ve özel geçtiği düşünüldüğü ve yararlanılacak kaynak olarak ihtiyaç duyulması doğrultusunda bu çalışmayı tamamlamanın uygun olduğunu düşündüm.

Yüksek Lisans tezi kapsamında bu çalışmaya başlamama ve gerçekleştirmeme destek sağlayan değerli hocam Prof. Dr. İlkey Özdemir’e saygılarımı sunuyorum. Ayrıca, çalışmanın son bölümünde yer alan öğrenci örnekleri için çalışan tüm öğrencilerime emeklerinden dolayı teşekkürü bir borç bilirim.

Funda KURAK AÇICI

Trabzon 2015

KAYNAKLAR

- Aytuğ, A.,1987, Mimaride Doku Kullanımının Psikolojik Etkileri Üzerine Bir Araştırma, Doktora Tezi, Yıldız Üniv., Fen Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Bilgin, N. , 1991, Eşya ve İnsan, Gündoğan Yayınları, Ankara.
- Chijiwa, H. , 1989, Color Harmony, Rockport Publication, Massachusetts.
- Çolak, A., 2004, Duvarlar: Anlamsal(Semantik) ve Dizimsel(Sentaktik) Bir Analiz, Doktora Tezi, KTÜ Fen Bilimleri Ens. Mim. Anabilim Dalı, Haziran, 6,7,8, Trabzon.
- Ertürk, S., 1995, Mimari Donatım Ders Notları, Karadeniz Teknik Üniversitesi, Mühendislik -Mimarlık Fakültesi Fakülte Ders Notları:42, Trabzon.
- Faulker, S., 1979, Planning a Home, Holt, Rinehart and Winston, New York.
- Gür, Ş. Ö., 1995, Mekan Örgütlenmesi, Yem Yayın, 44-45.
- Gürer, L., 1990, Temel Tasarım, İTÜ Matbaası, İstanbul.
- Hasol, D., 1998, Ansiklopedik Mimarlık Sözlüğü, Yem Yayın.
- Heuser, K. C., 1989, Innearchitektur + Raumgestaltung, Augustus Verlag Augsburg, Berlin.
- İşingör, M.; Eti, E.; Aslıer, M., 1986, Resim-1 Temel Sanat Eğitimi, Resim Teknikleri, Grafik Resim, Türk Tarih Kurumu Basımevi, Ankara.
- Kalınkara, V., 2001, Konutta İç Dekorasyon, Teknik Yayınevi, Ankara.
- Kuban, D., 1992, Mimarlık Kavramları, Yem Yayın, İstanbul.
- Özdemir, İ., 1994, Mimari Mekanın Değerlendirilmesinde Mekan Örgütlenmesi Kavramı, Konutta Yaşama Mekanları, Doktora Tezi, K.T.Ü, Fen Bilimleri Enstitüsü, Trabzon.

- Özdemir, İ., Ural, S., Gür, Ş. Ö., 1991, 'Yapı Bileşen ve Öğelerinin Mekan Örgütlenmesine Etkileri', II. Uluslar arası Yapı ve Yaşam 91 Kongresi Bildiri Kitabı, 14-19 Mayıs, Bursa, 158-186.
- Rapoport, A., 2004, Kültür Mimarlık Tasarım, Yapı Yayın, İstanbul.
- Sarı, A., 1996, Düşey Sirkülasyon Araçları Merdivenler, Yem Yayın, İstanbul
- Sözen, M.;Tanyeli, U., 1994, Sanat Kavram ve Terimleri Sözlüğü, Remzi Kitabevi.
- Şensoy, H., 1984, İç Mekan Düzenleme Bilim Dalı Konferansları (1976-77 Ders Yılı), Mimar Sinan Üniv. Mim. Fak. Mim. Bl., Yayın No.4, İstanbul.
- Tanalı, M. Z., 2000, Sadeleştirmeler, Alp Yayınevi, Ankara.
- Toydemir, N., Gürdal, E., Tanaçan, L., 2000, Yapı Elemanı Tasarımında Malzeme, Literatür Yayıncılık, İstanbul.
- Ural, S. E., 1995, Mimarlıkta Renk: Yapay Ortamların Renklendirilmesinde Renk Dinamikleri, Doktora Tezi, K.T.Ü., Fen Bilimleri Enstitüsü, Trabzon.
- Url-1, 2015, <http://www.dekorasyonz.com/dekoratif-elektrikli-somine-modelleri.html>, 04.02.2015.
- Url 2. 2014, http://www.bustler.net/index.php/article/js_bach_zaha_hadid_architects_chamber_music_hall_for_manchester_internation/, 30.12.2014.
- Url 3. 2014, http://www.designboom.com/snapshots/cologne07/idealhome_zaha.html, 29.12.2014
- Url 4. 2014, <http://www.dezeen.com/2008/10/30/new-installations-by-zaha-hadid/>, 29.12.2014
- Url 5. 2015, <http://www.karohalileri.com/>, 06.01.2015.
- Url 6. 2015, http://www.gunlukreklam.com/yenisehir_seramik_fayans_mermer_doseme_ustasi_tadilat_ve_doseme_isleri_yenisehir-159003.htm, 06.01.2015
- Url 7. 2015, <http://www.yapidekorasyon360.com/islak-zemin-doseme/>, 06.01.2015.
- Url 8. 2015, <http://dekorsahane.com/yer-doseme/en-ilginc-2014-ahsap-yer-doseme-modelleri>, 07.01.2015.
- Url 9. 2015, <http://www.zeminkaplamaa.com/spor-salonu-zemin-kaplamasi.html>, 08.01.2015.
- Url 10. 2015, <http://www.milliyet.com.tr/saglikli--sessiz-ve-kullanisli--vinil-pembenar-detay-dekorasyon-1347715/>, 10.01.2015
- Url-11, 2015, <http://www.arkiv.com.tr/proje/ortac-villasi/2783>, 10.01.2015.
- Url 12. 2015, <http://www.enfesdekor.com/ev-icin-duvar-kagidi-modelleri/>, 10.01.2015.
- Url 13. 2015, <http://evdekor.gen.tr/dogal-tas-gorunumlu-seramik-modelleri>, 10.01.2015.
- Url-14, 2015, <http://www.binbirdekor.com/jakuzili-yatak-odalari.html/jkz-ytk-od-8>, 10.01.2015.

- Url-15, 2015, <http://www.bestinteriordesigners.eu/top-10-interior-designers-in-london-2/>, 04.02.2015.
- Url-16, <https://www.homify.com.tr/>, 05.02.2015.
- Url-17, 2015, <http://villamodelleri.net/tas-villa-modelleri-I0c/ev-villa/villa-salon-dekorasyonu-Ki4/sc-resim5275>, 05.02.2015.
- Url-18, 2015, <http://www.yapidekorasyon360.com/salonda-basamak-ornekleri/>, 05.02.2015.
- Url-19, 2015, <http://tuzvbiber.blogspot.com.tr/2012/03/salon-pencereleri-salon-windows.html>, 05.02.2015.
- Url-20, 2015, <http://www.yapidekorasyon360.com/pencere-onu-oturma-kose-si/>, 05.02.2015.
- Url-21, 2015, <http://www.mimal.com/galeri.html>, 05.02.15.
- Url-22, 2015, <http://www.yapidekorasyon360.com/cam-oda-kapilari/>, 05.02.2015
- Url-23, 2015, <http://www.designcohortic.com/salon-tasarimlari/modern-salon-dekorasyon-ornekleri-ve-modelleri.html>, 05.02.15.
- Url-24, 2015, http://www.artistpeyzaj.com/?page_id=168, 05.02.15.
- Url-25, 2015, <http://www.itemyapi.com/translucent-gergi-tavan-ile-ic-mekanda-dogal-aydinlatma-etkisi.html>, 05.02.15.
- Url-26, 2015, <http://www.icmimaritasarim.com.tr/ic-mekanda-aydinlatma-isik-oyunlari.html>, <http://www.3oda1salon.net/author/1430-arzu-turk/page-14>, 05.02.2015.
- Usta, G. K.,1997, Mekan Çözümleme Yöntemlerinde Morfolojik Kart Tekniğinin Kullanılması Osmanlı Hanlarında Örnekleme, Yapı 185/Nisan, 71-79.
- Zevi, B., (1948)1957, Architecture as Space: How to Look at Architecture, M. Gen-del (çev.), Horizon Press, N. Y.